מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מאפייני הבלדה - דיאלוג, חזרה, פערים וסוף טרגי
- לזהות מאפיינים אלה בבלדות שנלמדו
- לתרגל הבדלה בין בלדה עממית לבלדה אמנותית

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

- 1. א – סיפור שמושר עם עלילה דרמטית וסוף טרגי
- 2. ב – דיאלוג קצר וחד בין דמויות
- 3. ב – הבן מגלה שהורעל ואמו שואלת שאלות חוזרות
- 4. ב – האם
- 5. א – נאמנות למלך מול סכנה בים

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – כך מוגדרת הבלדה - סיפור דרמטי מושר
- 2. לא נכון – בבלדות לרוב יש סוף טרגי
- 3. נכון – זו בלדה אמנותית עברית מתוך 'בלדות וורמייזא'
- 4. לא נכון – זו בלדה עממית סקוטית, לא עברית

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

- 1. מושר
- 2. בן
- 3. נתן אלתרמן
- 4. בזים

חלק ד' – התאימו בין הבלדה למאפיין שלה

- 1 – ד (הרעלה ופער לגבי זהות האהובה)
- 2 – ה (וידוי הדרגתי על רצח והפתעה לגבי אשמת האם)
- 3 – ב (נאמנות למלך וסוף טרגי בים)
- 4 – ג (נאמנות הכלבים והבזים לגיבור המת)
- 5 – א (דיאלוג בת-אם ורמז לשואה)

חלק ה' – סדרו את מבנה הבלדה הטיפוסי

- 1. פתיחה דרמטית לעלילה
- 2. דיאלוג קצר וחד בין הדמויות
- 3. חזרה או פזמון חוזר לאורך השיר
- 4. חשיפה הדרגתית של סוד או אשמה
- 5. סוף טרגי

חלק ו' – כתיבה

- 1. תשובה טובה תתייחס לכך שהחזרה יוצרת מתח, מדגישה רגשות או מסר מרכזי, ועוזרת לזכור את השיר בעל פה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דיאלוג, חזרה, פערים או סוף טרגי
- למשל - מי האהובה בלורד רנדל, או מי האשם באדוארד אדוארד
- בלדה עממית נוצרה בעם ועברה בעל פה, בלדה אמנותית נכתבה על ידי משורר מסוים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בהשמעת קטע קצר מתורגם מאחת הבלדות כדי להמחיש את הדיאלוג והחזרות
- כדאי לעבוד בזוגות על חלק ההתאמה לפני המעבר למשימת הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בחלקי mc ו-fill בלבד ולדלג על משימת הכתיבה הפתוחה

דף תרגול: הבלדה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בלדה היא סיפור שמושר בשיר. יש בו שיחה בין דמויות, מילים חוזרות, וסוף עצוב. נלמד בלדות מסקוטלנד ובלדה עברית.

📖 מילון קטן:

בלדה	סיפור דרמטי שמושר, עם סוף עצוב
דיאלוג	שיחה בין שתי דמויות בשיר
חזרה	מילים או שורות שחוזרות על עצמן בשיר
פזמון	שורה או בית שחוזרים לאורך השיר
פער	מידע חסר שהקורא צריך להשלים בעצמו
סוף טרגי	סיום עצוב, לעיתים עם מוות
בלדה עממית	בלדה שנוצרה בעם ועברה מדור לדור בעל פה
בלדה אמנותית	בלדה שכתב משורר מסוים, בהשראת הבלדה העממית

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זאת בלדה?

א) סיפור שמושר עם עלילה דרמטית וסוף טרגי ב) שיר אהבה שמח ג) מאמר מדעי בחרוזים

ד) סיפור ללא דמויות

2. מה בולט בבלדה?

א) תיאור טבע ארוך ב) דיאלוג קצר וחד בין דמויות ג) חידון מתמטי ד) רשימת מצרכים

3. מה קורה בלורד רנדל?

א) הבן חוזר מחתונה שמחה ב) הבן מגלה שהורעל ואמו שואלת שאלות חוזרות ג) הבן יוצא למסע ים

ד) הבן הופך למלך

4. מי אשם ברצח באדוארד, אדוארד?

א) שכן ב) האם ג) המלך ד) חבר

5. על מה סר פטריק ספנס?

א) נאמנות למלך מול סכנה בים ב) תחרות ספורט ג) מסיבת יום הולדת ד) בניית בית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בלדה היא סיפור שמושר בשיר	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בבלדות יש תמיד סוף שמח	☐	☐
3	את הבלדה 'בת הרב ואמה' כתב שאול טשרניחובסקי	☐	☐
4	'סר פטריק ספנס' היא בלדה עברית מקורית	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. הבלדה היא סיפור ש _____

2. בבלדה 'לורד רנדל' מתקיים דיאלוג בין אם ל _____

3. את הבלדות העממיות הסקוטיות תרגם לעברית המשורר _____

4. בבלדה 'שלושה בני עורב' נשארים נאמנים לגיבור כלבים ו _____

4 חלק ד' – התאימו בין הבלדה למאפיין שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לורד רנדל	___	**א.** דיאלוג בת-אם ורמז לשואה
2. אדוארד, אדוארד	___	**ב.** נאמנות למלך וסוף טרגי בים
3. סר פטריק ספנס	___	**ג.** נאמנות הכלבים והבזים לגיבור המת
4. שלושה בני עורב	___	**ד.** הרעלה ופער לגבי זהות האהובה
5. בת הרב ואמה	___	**ה.** וידוי הדרגתי על רצח והפתעה לגבי אשמת האם

5 חלק ה' – סדרו את מבנה הבלדה הטיפוסי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	חשיפה הדרגתית של סוד או אשמה
☐	פתיחה דרמטית לעלילה
☐	סוף טרגי
☐	חזרה או פזמון חוזר לאורך השיר
☐	דיאלוג קצר וחד בין הדמויות

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: למה לדעתכם בלדות עממיות משתמשות בחזרות ובפזמון? מה התפקיד שלהם בסיפור?

כרטיס יציאה

מהם שני מאפיינים מרכזיים של בלדה?

תנו דוגמה לפער שהקורא צריך להשלים באחת הבלדות שלמדנו

מה ההבדל בין בלדה עממית לבלדה אמנותית?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀